కలిసిరావాలి

డబ్బు చెయ్యటంకూడా ఒక రొమాన్సే. ప్రణయకథలు ఆకర్షించటం మానేశాక ప్రతివాళ్లు డబ్బుకథలు చదవాలి.

ఇది డబ్బుకథ. రొమాన్సు—అంటే నూటికీ కోటికీతప్ప జరిగే కధకాదు. ఇందులో నీతికూడా వుంది. ప్రపంచానికి డబ్బుతో అవసరం హెచ్చుతున్నకొద్దీ ప్రజలకు డబ్బుమీద అదోవిధమైన ఏవగింపు కలుగుతున్నది. ఇదీ పెద్దపొరపాటు. డబ్బు ఆరోగ్యకారి. ఉల్లాసం యిస్తుంది. కీర్తీ, ఘనతా ఇవ్వటంమాట చెప్పనే అక్కర్లేదు. డబ్బు విజ్ఞానంకూడా ఇస్తుంది. అనేక పుస్తకాలు చదివినవాళ్ళూ, ఎంతో అనుభవంఉన్నవాళ్ళూ తెలుసుకోలేని సంగతులు డబ్బున్నవాడికి ఇట్టేతెలిసిపోతాయి డబ్బున్నవాళ్లు కవులకు ఎట్లా కవిత్వం రాయాలో, చిత్రకారులకు బొమ్మలెట్లా గీయాలో, గాయకులకు పాటలెట్లా పాడాలో, నటులకు నాటకం ఎట్లా ఉండాలో చెప్పటం నేను స్వయంగా చూశాను. ఇంతేకాదు,వాళ్లు డబ్బున్నవాళ్లుచెప్పినట్లు చెయ్యటం చూశాను. దాంతో నా సందేహాలు రహితమైనాయి.

దురదృష్టవశాత్తూ నేను కధానాయకుడి నిజమైన ఊరూ పేరూ బయట పెట్టటానికిలేదు. సహజ వినయసంపన్నుడైన రంగయ్యగారు ప్రచారమంటే హడలిపోతాడు. గబ్బిలానికి చీకట్లో యెంత సుఖంగా వుంటుందో అజ్ఞాతంగా ఉండటం రంగయ్యగారి కంత సుఖంగా ఉంటుంది.అందుచేత రంగయ్యగారిపేరు బయటపెట్టను.

అసలు రంగయ్యగారిది కుగ్రామం. ఆయన కడుబీద కుటుంబలో జన్మించాడు. ఆయన చిన్నతనంలో ఏపూటా పొట్టనిండా తిని ఎరగడు.ఆయనకు వాళ్ళవాళ్లు అక్షరాభ్యాసంకూడా చెయ్యలేదు. ఇప్పటికీ ఆయన నిరక్షరుడనే చెప్పాలి.

"చదువు రాకపోవటం నాకు చాలా లాభించింది. మన దేశానికి పాఠశాలలే అనర్థంగా ఉన్నాయని నా గట్టి నమ్మకం" అంటాడాయన

పువ్వు పుట్టగానే పరిమళిస్తుంది. అతి బాల్యంనించీకూడా రంగయ్యగారిలో డబ్బు కూడబెట్టే లక్షణమూ పొదంచేసే లక్షణమూకూడా కనిపిస్తాయి. వాళ్ళింట్లో పోపులపెట్టెలోగాని, తండ్రి పడుకునే మంచంమీద దిండు కిందగాని కానీ, అర్థణా, బేడా, పావలా దొరికితే రంగయ్యగారు దాన్ని భద్రంగాతీసి. ఎవరికంటా పడకుండా దాచేవాడు. ఆయన తండ్రిగారి పాతికేళ్ళ హయాములోనూ దొరికినంత అప్పుచేశాడు గాని ఎర్రఏగానీ కూడబెట్టిన పాపాన పోయి ఎరగడు. రంగయ్యా, పదేళ్ళు దాటకముందే దాదాపు పదిరూపాయలు పోగుచేసి దాచాడు. రంగయ్య తండ్రి ఉత్తర

క్రియలకుకూడా మిగుల్చుకోకుండా చచ్చిననాటికి రంగయ్యదగ్గిర పాతికరూపాయలకు తక్కువలేవు. అయినా డబ్బు దుర్వ్యయంచేసే దురభ్యాసం లేనివాడు కావటంచేత తండ్రి దినవారాదికాలకు లోకుల్ని చందా వేసుకోనిచ్చాడు.

ఆ రోజుల్లోనే రంగయ్యకు పోటీపద్ధతిలో విశ్వాసం ఉండేది. ప్రపంచం యావత్తూ పోటీమీదే ఆధారపడిఉంది. పాము కిందకుండా తప్పించుకున్న కప్పలు పిల్లల్నిపెట్టి తమ వంశాలను వృద్ధిచేసుకుంటాయి యుద్ధాలు జరిగితే చచ్చినవాళ్ళు కీర్తి సంపాదిస్తే, బతికినవాళ్ళు రాజ్యాలేలారు. వ్యాపారంలో అవతలవాణ్ణి చంపగల వాడే నెగ్గుతాడు అంటాడాయన.

ఈ పోటీపద్ధతి ననుసరించి రంగయ్య తనకంటె చిన్న పిల్లలచేతిలో కానీ, అర్ధణా కనిపిస్తే వెంటనే పుచ్చేసుకునేవాడు. మనకంటె బలహీనుణ్ణి చెయ్యిదాటి పోకుండా ఉండటమూ మనకంటె బలవంతుడికి చిక్కకుండా ఉండటమూ పోటీలో ప్రధానాంశాలు.

"బలంతో గెలవదగినవాడిని బలంతో గెలు. బలంతో గెలవలేనివాడిని యుక్తితో గెలు" అంటాడు రంగయ్యగారు.

తాను జయించలేనివాళ్ళుంటూ ఉంటారని రంగయ్య ప్రాణం పోయినా ఒప్పుకోడు. అపజయమనేమాట ఆయన నిఘంటువులోలేదు. తనకంటె ధనికులనుచూస్తే ఏదో చెప్పరాని దాహమూ ఆకలి పుట్టుకొచ్చేవి. వాళ్ళచేతిలో డబ్బు ఎంత, ఎట్లా, ఎప్పుడు తనచేతిలోకి వస్తుందా అని నిద్రాహారాలు లేకుండా ఆలోచించేవాడు కాని ధనికులమీద ఆయన ఎప్పుడూకోపంగాని అసూయగాని చూపేవాడుకాదు. చెట్టునున్న వంకాయమీద మన కోపమూ, అసూయ చూపుతామా. తరుణంకోసం వేచిఉండి, తప్పనిసరిఅయితే చాటుగా కోసేసుకుంటాం బస్ !

"నీళ్ళతో పనివుంటే చెరువుదగ్గిరికి పోవాలి. డబ్బుతో పనివుంటే డబ్బున్న వాళ్ళదగ్గిరికి పోవాలి" అంటారు రంగయ్యగారు.

ఆయన ఎప్పుడూ డబ్బున్న వాళ్ళవెంటే ఉండేవాడు. వాళ్ళతనను హీనంగా చూస్తారని ఆయనకు విచారంలేదు. వాళ్ళు తిట్టినా, కొట్టినా, మీద ఉమ్మేసినా ఏమీ అనుకునే వాడుకాడు. కాళ్ళు బురదకాకుండా వ్యవసాయం ఎట్లా చేస్తావు ?

"దురభిమానం డబ్బువిలువ తెలియనివాళ్ళ వినోదం ఖర్చుతో కూడుకున్నది" అంటారు రంగయ్యగారు.

రంగయ్య చిన్నతనంలోనే మనుషులను అర్థం చేసుకోవటానికి ప్రయత్నించేవాడు. "నీకర్థంగానిదాన్ని నీకు కావలసినవిధంగా మార్చలేవు" అని మార్క్సిస్టు సూత్రాన్ని రంగయ్య పసితనంలోనే అర్థంచేసుకున్నాడు.

వాళ్ళఊళ్ళో నెలకు ఇరవైరోజులు జూదం నడిచేది. రంగయ్య అక్కడ చేరి జూదం ఆడేవాళ్ళకు రకరకాల సహాయపడి రోజుకు అయిదారు రూపాయలుకూడా చేసుకునేవాడు గెలుపుచేతులను ఉబ్బెయ్యటం రంగయ్యకు లాభించేది.

తండ్రి చచ్చిపోయిన పదేళ్ళకల్లా రంగయ్య ఏడెనిమిదివందలు కూడబెట్టాడు. మరొకడికయితే ఆడబ్బు ఏనాడో ఖర్చయేది. కొందరికి డబ్బు ఖర్చుచెయ్యటం ఒక వినోదం. రంగయ్యకు ప్రాణకంటకం. డబ్బు ఖర్చుచెయ్యటంలో ఆనందం అనుభవించేవాడు కూడబెట్టలేడు. అదీ సిద్ధాంతం. కూడబెట్టే డబ్బు ఎంతా అనే విచక్షణ లేదు. దమ్మిడీలూ, దమ్మిడిలో దశాంశాలుకూడా డబ్బే. డబ్బు కూడబెట్టటం ఒక తపస్సు. దానికి నియమాలున్నాయి. నీ అవసరాలు ఎంతవరకు కొనకుండా గడుస్తాయో చూడు. ఏది అవసరం అనేదాన్ని గురించికూడా ఇంకోరు చెప్పేది నమ్మకు. రోజుకు రెండుసార్లు తినడం అవసరమని నమ్మేవాళ్లున్నారు అది మూఢ విశ్వాసం. ఇటువంటి మూఢవిశ్వాసాలు చాలావున్నాయి. అనేక జబ్బులు మందులువెయ్యకుండానే పోతాయి. మందులతో రోగాలుపోతే డాక్టర్లు మటికొట్టుకు పోతారు చాకలికీ, మంగలికీ ఇచ్చినడబ్బు ఎటిదండగ. రంగయ్యగారు పుట్టుగడ్డం గొరిగించనే లేదు.

"నేను ప్రపంచంలో ఉండే బిచ్చగాళ్ళనూ, దరిద్రులనూ ఇప్పటి మరచికీ పోలేను. ఒకవేళ ఒకకానీ వృథాచేద్దామనుకుంటే ఆ కానీతో అవసరంఉన్న అనాథలందరూ జ్ఞాపకం వస్తారు" అంటాడు రంగయ్యగారు.

రంగయ్యగారు జీవితంలో ఎన్నడూ కాయకష్టం చెయ్యలేదు. "కాయకష్టం చేసేవాడు తనకుతానే సేవచేసుకుంటాడు నేను మొదటినుంచీ ఒకరికింత ఉపకారం చేసి ధనం సంపాదించిన ప్రతి దమ్మిడీకూడా నేను లోకానికి చేసిన ఉపకారం చాటుతుంది"

ఇది నిజం. రంగయ్యగారు ఆ రోజుల్లో వడ్డీవ్యాపారం చేసేవాడు. రాత్రికి బియ్యానికి లేనివాళ్ళు. అవసరంగా పదిరూపాయలు కావలసినవాళ్ళు. పాతికాపరకా పటుకెళ్ళేవాళ్ళే వడీ యిచ్చేవాళ్ళు మంచివడ్డీయే ఇచ్చేవాళ్ళు. కాని నిర్బంధంలేదు. వాళ్ళంతటవాళ్ళు ఇష్టపడే ఆ వడ్డీకి ఒప్పుకునేవారు కొందరు పదిరూపాయలు పటుకెళ్ళి నెలాఖరుకు ఇర వై చేత పెట్టేవాళ్ళు. రేపటిసంగతి ఆలోచించకుండా డబ్బు దొరుకుతున్నది గదా అని పట్టుకుపొయ్యేవాళ్ళే. తరువాత పశ్చాత్తాపపడి రంగయ్యను తిట్టేవాళ్ళు. డబ్బుతిరిగి ఇవ్వలేక పొయ్యేవాళ్ళు. కోర్టుకుఎక్కి అవసరమైనదానికంటే ఎక్కువఖర్చు చేసుకునేవాళ్ళు.

ఈ విధంగా రంగయ్య అనేక కుటుంబాలను తన పొట్టపెట్టుకున్నాడని వాళ్ళ ఊళ్ళోవాళ్ళకు గుర్రుగా ఉండేది. కాని ఆ కుటుంబాలన్నీ చితికిపోయినవే. అవి ఎట్లాగూ దక్కేవికావు. రంగయ్య తెలివిగలవాడుగనక వాటిని తనపొట్ట పెట్టుకున్నాడు. అంతే.

రంగయ్య ఎన్నడూ చట్టాన్ని వ్యతిరేకించ లేదు. చట్టాన్ని వ్యతిరేకించకుండా బాగుపడేహక్కు ప్రతిమనిషికీ ఉంది. కొందరు అది చాతకాక చట్టంలోని నీతులు చెబుతారు. వాళ్ళనుచూస్తే రంగయ్యగారికి తగనిమంట. కాని, ఏ నాట

కామాటే చెప్పాలి. లోకులు తనకు శాపనార్థాలు పెట్టారనీ. తనవాకిట్లో పేడాపెంటా వేశారనీ, తనమీద చాతబడులుకూడా చేయించారనీ ఆయనకు కోపంలేదు.

ఒకడిబాగు పదిమంది సహించరు. అది సిద్ధాంతం. అందరిచేతా మెప్పులు సంపాదించుకునే వాళ్ళు సర్వనాశనమై పోతారు. సర్వనాశనమై పొయ్యేవాళ్ళనే ప్రపంచం మెచ్చుకుంటుంది.

జీవితం అరాచకమైనది. చట్టం ఒప్పుకున్నా ప్రజలు ఒప్పుకోరు, రంగయ్య పాతికేళ్ళు దాటకమునుపే ఉన్నఊరు వదలి పెట్టేశాడు.

పట్నానికి వచ్చినాక రంగయ్యకు అవకాశాలు హెచ్చాయి. ఇక్కడ మునిసిపాలిటీలున్నాయి. కక్షలున్నాయి. విభేదాలున్నాయి. వ్యాజ్యాలూ ఉన్నాయి. ఇవన్నీ డబ్బు సంపాదించటానికి సాధనాలే. ఇద్దరు తగాదాపడి కోర్టుకెక్కితే ప్రైవేటుకూ, ప్లీడరుకూ, ప్లీడరుగుమాస్తాకూ, స్టాంపువెండరుకూ, ప్రభుత్వానికీ. కోర్టు అమీనాలకూ, కాఫీహోటళ్ళకూ, జట్కాబళ్ళకూ లాభం. మునిసిపాలిటీలలో రెండేసి పక్షాలు తగాదా పడితే ఇంకా ఎంతమందికి ఎంతేసి లాభాలుండొచ్చు?

బస్తీ జీవితంలో చాలా కుళ్ళున్నది. డబ్బు పండించే వాడికిదంతా ఎరువు. రంగయ్యగారు మునిసిపలు వ్యవహారాలలోనూ, కంట్రాక్టులు వగైరాలల్లోనూ తల దూర్చి ఉట్టుడియంగా డబ్బు చేసుకోసాగాడు. చాలామంది పలుకుబడిగల వాళ్ళ స్నేహం సంపాదించాడు. డబ్బు ఖర్చుచేసేవాడికి దొంగస్నేహితులు చుట్టూచేరుతారు. డబ్బు చేసేవాడికి నిజమైన నమ్మకస్తులు తటస్థపడతారు. డబ్బిస్తేనే ఎవరైనా పలుకుతారనేది భ్రమ. మనుషులు డబ్బునుచూసి ఎక్కువ భ్రమ పడతారు. చేతిలోకి వచ్చినడబ్బు మట్టితో సమానం. అందుబాటులోకిరాని ఆడదానివల్లేనే అందుబాటులోకి రాని డబ్బే మనిషిని ప్రబలంగా భ్రమపెడుతుంది. ఇది రంగయ్య స్వానుభవం. ఆడదాని మాటకాదు–డబ్బుమాట. రంగయ్య నిఘంటువులో ఆడవాళ్ళు లేరు.

ఇంతలో యుద్ధంవచ్చింది. రంగయ్య పంటపూర్తిగా పండింది. యుద్ధం జరిగితే వస్తువులు దొరకవనేది చాలామందికి తెలుసు. దాన్ని సరిగా వినియోగపరచుకున్నవాడు రంగయ్య. అందిన వస్తువులల్లా చాలా కొనేశాడు. అన్నిటికన్నా బంగారం విరివిగా కొన్నాడు. అనేక కంట్రాక్టులు సంపాదించాడు. రెండు చేతులా డబ్బు గడించాడు.

రంగయ్యకు చదువు రాకపోవటం ఏమీ అడ్డంరాలేదు. పెద్దపెద్ద చదువులు చదువుకున్నవాళ్ళు నెలకు యాభై రూపాయలు పుచ్చుకుని తనకు అవసరమైనంత సహాయం చేస్తారని రంగయ్య తెలుసుకున్నాడు. చదువుకున్నవాళ్ళు నమ్మకస్తులుగా వుంటారు. ఇంకొకరి డబ్బుమీద వారికి ఆశవుండదు. వాళ్ళకి డబ్బు చెయ్యలేని లక్షణాలన్నీ ఉంటాయి. నీతి వుంటుంది. ఇతరులలో ఈ లక్షణాలుండటం తనకు మంచిదని రంగయ్య తెలుసుకుని చదువుమీదా నీతిమీదా గౌరవం చూపసాగాడు.

ఇతరులందరికీ చదువుండడం తనకెంత లాభమో, ఇతరులు నీతిగా ఉండడం తనకు లాభమని రంగయ్య గ్రహించాడు.

యుద్ధసహాయం చేసాడని రంగయ్యను దేశద్రోహి అనేవాళ్లు మూఢులు. రంగయ్య దేశభక్తికీ, దేశద్రోహానికీ కూడా అతీతుడు.

ఆయనకి రాజకీయాలతో ప్రసక్తిలేదు. అయినా యుద్ధాన్ని బలపరిచినవాళ్ళను రంగయ్య బలపరిచాడు.

యుద్ధకాలంలో అనేకమందికి పరిశ్రమలమీద ఆసక్తిపుట్టటంకని పెట్టాడురంగయ్య. అనేకమందికన్న రంగయ్య అధికంగా డబ్బు చేశాడు గనక వాళ్లు ఆయన సహాయంతో వ్యాపారాలు ఆరంభించటానికి సిద్ధపడ్డారు. ఇది తనకెట్లా లాభిస్తుందని రంగయ్య ఆలోచించాడు. వ్యాపారంలో ఉత్సాహం ఎంత సులభంగా పుడుతుందో నిరుత్సాహం కూడా అంత సులభంగానే పుడుతుంది. వ్యాపారంలో డబ్బు పెట్టిన వాళ్ళకు నిరుత్సాహం పుట్టిస్తే, వాళ్లు తమ వాటాలు సగానికి సగం నష్టపడి అమ్ముకుపోతారు. కంపెనీలు పెట్టి రంగయ్య పాతికవేలు చేసుకున్నాడు. ఆ వ్యాపారాలు సాగనేలేదు. నష్టపడ్డవాళ్లు రంగయ్యతో కలిసి పెట్టుబడి చేసినవాళ్ళే.

యుద్ధం మూలంగా రంగయ్య ఎంత డబ్బు చేసినా రంగయ్యకు యుద్ధంకంటె అంతకుపూర్వం వచ్చిన ఆరిక కాటకమే బాగుంది. "కాటకంలో ప్రతి రూపాయి విలవా మూడు రూపాయలకు హెచ్చింది. నేను చౌక రూపాయలిచ్చి వడ్డీతో సహా ఖరీదైన రూపాయలు పుచ్చుకున్నాను. ఈ యుద్ధంలో రూపాయి ధర అయిదణాలకు దిగిపోయింది రూపాయ రాదగినచోట ముప్పావలాకూడా రావటంలేదు. ధరలు ఎంత పెరిగినాను!" అన్నాడు రంగయ్య. ఆయనకి ఆర్థిక పరిజ్ఞానం లేదని ఎవరనగలరు?

రంగయ్యనుంచి ఏదైనా నీతి నేర్చుకోవాలని ప్రయత్నించాను. కాని సాధ ం కావటంలేదు. కారణమేమంటే, ఆయన డబ్బు అపరిమితంగా గడించుతున్నకొద్దీ ఆయన తాత్వికంగా క్షీణిస్తున్నట్టు కనిపిస్తున్నాడు. ఆయన సిద్ధాంతాలు ఏ కారణం చేతో ఇప్పుడు సూటిగా పనిచెయ్యకుండా వున్నాయి. ఒకప్పుడు చట్టాన్ని అతిక్రమించకుండా మహారాజులాగా డబ్బు కూడబెట్టిన రంగయ్యకు రానురాను అడుగడుగునా చట్టం అడ్డుపెస్తున్నది. గడచిన పదిహేను నెలల కాలంలోనూ ఆయన రెండు సార్లు వెంట్రుకవాసిలో జైలు తప్పించుకున్నాడు.

ఆయనన్నడిగితే చట్టాన్ని తిడతాడు. కాని నా అనుమానం ఏమిటంటే, ఆయన సిద్ధాంతాలను అతిక్రమించి ఆయన ఏదోఒకటి చేస్తే నేగాని ఇంకమీదట డబ్బుచేయడం సాధ్యంకాదు. కొత్త సిద్ధాంతాలు ఆయన అందుబాటులోకి రాకుండావున్నాయి. ఆయన మనస్సు ఏ విధంగా పనిచేస్తున్నదీ నేను పరిశీలనగా చూస్తూ వస్తున్నాను.

దేశానికి స్వాతంత్ర్యం రావటం అనర్థమయింది. ఈ కాంగ్రెసువాళ్ళే అన్నిటికీ అడ్డంగావున్నారు. ఒక్క అరడజనుమంది దొంగవెధవల్ని చంపిపారేస్తేగాని పరిస్థితులు బాగుపడవు అన్న అభిప్రాయాలు ఆయననోట విన్నాను.

ఈ అభిప్రాయాలు సరిఅయినవి కావని నేను నొక్కి వక్కాణించగలను. స్వరాజ్యం రావటంవల్ల ధనికుల చిక్కులు హెచ్చలేదు. కాంగ్రెసువాళ్ళు ధనిక వర్గానికి ద్రోహం చేస్తున్నారనటానికి ఏమీ ఆధారంలేదు. ఇక హత్యలంటారా. రంగయ్యకు సంబంధించినంతవరకూ అవి గొంతెమ్మ కోరికలే.

ఏమీ సందేహంలేదు. డబ్బు రంగయ్యను ఓడగొట్టుతున్నది. ఈనాటి స్వాతంత్ర్య వాతావరణంలో చల్లని కాంగ్రెసు పరిపాలనకిందా, లేదా, హత్యలుచేసీ లక్షలూ కోట్లూ చేసుకోగలవారి జాబితాలో రంగయ్య పేరుచేసే అవకాశాలు కనిపించ డంలేదు. రంగయ్య మెడతాడు బిగలాగుకుంటున్నది. ఇక ముందరికి పోవటానికి ఎంత ప్రయత్నం చేస్తే అంతగా మెడ బిగుసుకుంటుంది. నలభై దాటినై. ఇక రంగయ్య మారలేడు. తన మనస్తత్వాన్ని సిద్ధాంతాలనూ మార్చుకోలేడు. సాంఘి కంగా ఆయనకు తోడ్పడదగిన వాళ్లుకూడా దగ్గిరలేరు. రాబందులు మూగుతున్నాయి. ఇద్దరు టోపీదాసులు ఎగుమతి పర్మిట్లు సంపాదించి పెడతామని రంగయ్యచేత పదేసి వేలు ఖర్చుపెట్టించి దాటిపోయారు. ఈ భాగ్యంతో రంగయ్య చితికిపోడు గాని, ఇంకా మిగిలివున్న రంగయ్యసొమ్ము ఎలా హరించి పోతుందో చూడవలసి వుంది. రంగయ్యడబ్బులో కనీసం ఒకవెయ్యి అయినా నా చేతిమీదగా హరించేటట్టు చేసుకునే తాహతు నాకు లేనందుకు నాకే ఎంతో విచారంగా వుంది.

ముద్రణ : ?

ప్రచురణ : చుక్కెదురు కథల సంపుటిలో

జయా పబ్లికేషన్స్, విజయవాడ, ?